

Meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het bevoegd gezag van basisschool 'de Leilinde' overwegende

dat basisschool 'de Leilinde' verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn cliënten en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij basisschool 'de Leilinde' op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met cliënten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;

dat basisschool 'de Leilinde' een meldcode wenst vast te stellen, zodat de beroepskrachten die binnen 'de Leilinde' werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;

dat basisschool 'de Leilinde' in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;

dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld of een bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen oudermishandeling, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden;

dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;

dat onder *beroepskracht* in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor basisschool 'de Leilinde' werkzaam is en die in dit verband aan cliënten van de school zorg, begeleiding, onderwijs of een andere wijze van ondersteuning biedt;

dat onder *cliënt* in deze code wordt verstaan: ieder persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent; leerlingen en ouders/verzorgers.

In aanmerking nemende

de Wet bescherming persoonsgegevens;
de Wet op de jeugdzorg, alsmede de komende Jeugdwet;
de Wet maatschappelijke ondersteuning;
het privacyreglement van basisschool 'de Leilinde'.

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het hanteren van een meldcode heeft als doel beroepskrachten te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Iedere beroepskracht die individuele cliënten hulp, zorg, steun of een andere vorm van begeleiding biedt, heeft een beroepsgeheim. Deze zwijgplicht verplicht de beroepskracht om, kort gezegd, geen informatie over de cliënt aan derden te verstrekken, tenzij de cliënt hem daarvoor toestemming heeft gegeven. Leraren en schooldirectie hebben geen beroepsgeheim. Zij zijn niet wettelijk verplicht gevoelige informatie geheim te houden, maar kennen wel een ambtsgeheim of discretieplicht. Zij moeten discreet en zorgvuldig omgaan met de informatie die ze krijgen en mogen geen geheimen prijsgeven buiten de school, maar ze hebben geen zwijgplicht. Leraren moeten relevante feiten melden aan de schooldirectie.

De twee wettelijke meldrechten voor huiselijk geweld en voor kindermishandeling bieden alle beroepskrachten met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt. Zie voor de wetteksten artikel 53 lid 3 Wet op de jeugdzorg en artikel 21d lid 3 Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze beide wettelijke meldrechten maken een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim.

De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht (met een geheimhoudingsplicht) op een zorgvuldige wijze om gaat met deze meldrechten. Het stappenplan leidt de beroepskracht stap voor stap door het proces vanaf het moment dat hij signaleert tot aan het moment dat hij eventueel een beslissing neemt over het doen van een melding. De stappen maken de beroepskracht duidelijk wat er van hem wordt verwacht bij signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling en hoe hij op een verantwoorde wijze komt tot een besluit over het doen van een melding.

Onder iedere stap wordt aangegeven wie voor deze stap verantwoordelijk is.

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Verantwoordelijk: alle beroepskrachten (leraren)

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze vast (in het leerlingvolgsysteem).

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk.

Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontcracht.

Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.

Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een beroepskracht ten opzichte van een leerling of over mogelijk geweld gepleegd tussen cliënten, zoals bijvoorbeeld geweld tussen leerlingen op school, is het stappenplan van de meldcode *niet* van toepassing. In beide gevallen worden de signalen gemeld bij de directie.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig het raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld

Verantwoordelijk: beroepskracht (leraar) en intern begeleider

Bespreek de signalen met de intern begeleider. Indien nodig kan er advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld gevraagd worden.

Wanneer er binnen school onvoldoende kennis aanwezig is over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, vraag dan *altijd* advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld over de vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig af te kunnen wegen.

Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies vast in het leerlingvolgsysteem.

Stap 3: Gesprek met de cliënt

Verantwoordelijk: beroepskracht (leraar) en intern begeleider

Bespreek de signalen met de cliënt.

Het gesprek wordt gevoerd door de leraar met ondersteuning van de intern begeleider. Wanneer er verdere ondersteuning nodig is bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek kan schoolmaatschappelijk werk of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld geraadpleegd worden.

- leg de cliënt het doel uit van het gesprek;
- beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;
- nodig de cliënt uit om een reactie hierop te geven;
- kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen.

Het doen van een melding zonder dat de signalen met de cliënt zijn besproken, is alleen mogelijk als:

- er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van uzelf of die van een ander in het geding is, of:
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de cliënt door dit gesprek het contact met u zal verbreken en dat de cliënt daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

De intern begeleider overweegt of het noodzakelijk is om, gelet op de bedreiging van de ontwikkeling van de jeugdige(n), ook een melding te doen in de verwijsindex risicojongeren.

Een melding in de verwijsindex is *geen* alternatief voor het doen van een melding van kindermishandeling bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

Verantwoordelijk: beroepskracht (leraar) en intern begeleider

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de cliënt het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Raadpleeg in geval van twijfel altijd (opnieuw) het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld. Zij bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen. Schoolmaatschappelijk werk kan ook ingeschakeld worden voor ondersteuning.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Verantwoordelijk: beroepskracht (leraar) en intern begeleider

Hulp organiseren en effecten volgen

Meent u, op basis van de afweging bij stap 4, dat u de cliënt en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp (eventueel in samenwerking met schoolmaatschappelijk werk);
- volg de effecten van deze hulp;
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Melden en bespreken met de cliënt

Kunt u de cliënt niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen of twijfelt u er aan of u voldoende bescherming hiertegen kunt bieden:

- meld uw vermoeden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of bij het Steunpunt Huiselijk Geweld;
- sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg bij uw melding met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om de cliënt en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek de melding vooraf met de cliënt (vanaf 12 jaar) en/of met de ouder (als de cliënt nog geen 16 jaar oud is).

- leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
- vraag de cliënt uitdrukkelijk om een reactie;
- in geval van bezwaren van de cliënt, overleg op welke wijze u tegenmoet kunt komen aan deze bezwaren;
- is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
- doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de cliënt of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de cliënt over de melding kunt u afzien:

- als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de cliënt daardoor het contact met u zal verbreken.

Verantwoordelijkheden van basisschool 'de Leilinde'

Gelet op de Wet verplichte meldcode draagt het bevoegd gezag van basisschool 'de Leilinde' er zorg voor dat:

- er binnen de school een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- er binnen de school bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering, zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code (intern begeleider/ schoolmaatschappelijk werk);
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de kennis en het gebruik van de meldcode te bevorderen.